

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: Лісове насінництво

Коротка характеристика: нормативна; 1 курс 1 семестр; 3 кредити ЄКТС; 90 год., у т.ч. 6 год. лекцій, 6 год. лабораторних робіт; форма контролю – залік.

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: [Кичилук Олександр Володимирович](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Kychylyuk.Oleksandr@vnu.edu.ua

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Дендрологія», «Ботаніка», «Фізіологія рослин», «Механізація лісгосподарських робіт».

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Лісове насінництво» є сформувати у студентів поняттєвий комплекс спеціальних положень, знань, умінь та навичок в галузі насінництва, тобто заготівлі та переробки насінневої сировини, зберігання насіння і його підготовки до посіву, перевірки посівних якостей лісового насіння.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Після якісного вивчення дисципліни студенти опанують такі компетентності, як:

ФК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

ФК 6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

РН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

РН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

РН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекцій

Змістовий модуль 1. Прогнозування врожаю, заготівля та зберігання насіння.

Тема 1. Вступ. Історія насінництва.

Етапи становлення насінництва. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку насінництва в Україні.

Тема 2. Основні положення теорії насінництва.

Класифікація плодів. Морфологія насіння деревних порід. Способи природного розповсюдження та проростання насіння.

Тема 3. Прогнозування та облік врожаю лісового насіння.

Плодоношення деревних рослин. Методи обліку врожаю насіння: методи окомірного обліку, кількісного обліку, довготермінового обліку. Прогнозування врожаю лісового насіння.

Тема 4. Заготівля і переробка насіннєвої сировини.

Достигання та збір шишок, плодів та насіння. Способи та техніка заготівлі насіннєвої сировини. Приймання, облік та особливості зберігання насіннєвої сировини. Одержання насіння із шишок шпилькових порід, сухих та соковитих плодів. Вихід насіння із насіннєвої сировини. Поняття про типологічний принцип заготівлі насіння.

Тема 5. Зберігання та транспортування насіння деревних рослин.

Значення зберігання насіння. Умови, необхідні для зберігання та підтримування життєздатності насіння. Пакування та транспортування насіння деревних рослин.

Змістовий модуль 2. Посівні якості насіння. Лісонасінна база.

Тема 6. Перевірка посівних якостей насіння.

Правила відбору середніх зразків насіння для визначення його посівних якостей. Чистота насіння. Вологість насіння. Маса 1000 насінин. Схожість та енергія проростання насіння. Життєздатність насіння. Доброякісність насіння.

Тема 7. Підготовка насіння деревних рослин до висіву.

Обґрунтування прийомів стимулювання проростання насіння. Способи підготовки насіння до проростання. Особливості передпосівної підготовки насіння.

Тема 8. Організація лісонасінної бази на генетико-селекційній основі.

Лісонасіннєве районування. Селекційні категорії лісового насіння. Лісонасінні ділянки і плантації. Організація лісонасінної бази.

Тема 9. Сучасні технології насінництва.

Сучасні технологічні лінії переробки лісонасінної сировини ВСС. Лінія попереднього очищення. Сушильні шафи (серії dl600 і dli200). Установка для витрушування насіння із шишок і обезкрилення. Установка для очищення й сортування насіння. Гравітаційні сепаратори. Рідинні сепаратори.

Порівняльна характеристика технології насінництва в Україні та за кордоном.

Перелік тем лабораторних робіт та вказівки до їх виконання доступні за посиланням: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/13800>

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання

Практичні навички (виконання лабораторної роботи) оцінюються за результатами виконання лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 3 бали. Лабораторні роботи можуть бути оцінені на максимальну кількість балів, якщо студент вчасно виконав всі завдання (1 бал), оформив роботу (1 бал), зробив висновки та пройшов процедуру усного захисту роботи (1 бал).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (max = 40 балів)							Модульний контроль (max = 60 б.)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Пр. роб. 1	Пр. роб. 2	Пр. роб. 3	Пр. роб. 4	Пр. роб. 5	Пр. роб. 6				
3	3	3	3	3	3	22	30	30	100

Політика викладача щодо дедлайнів та академічної доброчесності

Лабораторні роботи виконуються із використанням насіння деревних порід, яке використовується у свіжозібраному вигляді (тоді лабораторна робота підлаштовується до термінів досягання насіння конкретного виду) або у ряді випадків потрібно спеціально готувати до заняття (наприклад, замочувати та ін.). Тому пропущені заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню за графіком, який готує лаборант кафедри. У випадку відпрацювання роботи в грудні (коли, як правило, студенти згадують про необхідність відпрацювання) у зв'язку із відсутністю насіння (наприклад, жолудів дуба під деревами) матеріал для відпрацювання забезпечує сам студент. У випадку неможливості відпрацювання, лабораторна робота не зараховується і студент не допускається до заліку. При несамотійному виконанні лабораторних робіт результати оцінювання цих робіт анулюються, а студент відпрацьовує роботу заново.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_Viznannya_rezultativ_VNU_im_L.U_2_red.pdf). Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у комбінованій формі. При цьому на залік виносяться бали, набрані з можливих 60 балів поточного контролю, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гордієнко М. І. Лісові культури : підручник / Гордієнко М. І., Корецький Г. С., Маурер В. М. – К. : Сільгоспосвіта, 1995. – 328 с.
2. Гордієнко М. І. Лісові культури : підручник / М. І. Гордієнко, М. М. Гузь, Ю. М. Дебринюк, В. М. Маурер ; за ред. д.с.-г.н. М. М. Гузя. – Львів : Камула, 2005. – 608 с.
3. ДСТУ 2980-95. Культури лісові. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1995. – 64 с.
4. Насінництво : методичні рекомендації до лабораторних робіт [Електронний ресурс] / О. В. Кичилук, А. І. Гетьманчук, Т. П. Бортнік, В. П. Войтюк, В. В. Андреєва. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 52 с. – Режим доступу : <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/13800>
5. Офіційний сайт ДО «Український лісовий селекційний центр». URL : <http://ucfb.info/golovna.html>

Нормативно-правова

6. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Джерело : Офіц. сайт ВР України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
7. Закон України «Про насіння і садивний матеріал» № 411-IV від 26.12.2002 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/411-15>
8. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» № 3116-XII від 21.04.1993 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>
9. ДСТУ 7127:2009. Насіння дерев та кущів. Методи фітопатологічної та ентомологічної експертизи. К. : Держстандарт України, 2011. 46 с. (Національний стандарт України)
10. ДСТУ 7018: 2009. Насіння квітково-декоративних культур. Правила приймання та методи визначення якості. К. : Держспоживстандарт України, 2010. 57 с. (Національний стандарт України)
11. ДСТУ 5036:2008. Насіння дерев та кущів. Методи відбирання проб, визначання чистоти, маси 1000 насінин та вологості. К. : Держспоживстандарт України, 2009. 46 с. (Національний стандарт України)
12. ДСТУ 8558:2015. Насіння дерев і кущів. Методи визначення посівних якостей (схожості, життєздатності, доброякісності). К. : ДП «УкрНДНЦ», 2017. 87 с. (Національний стандарт України)